

SODBA MRKONJIČ ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 17360/02)

SODBA

V STRASBOURGU

6. aprila 2006

Sodba bo postala dokončna v skladu z določbami 2. odstavka 44. člena Konvencije. Lahko je predmet tehničnih popravkov.

V zadevi Mrkonjič proti Republiki Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretji oddelek) na seji senata v sestavi:

g. J. Hedigan, predsednik,

g. B.M. Zupančič,

ga . M. Tsatsa-Nikolovska,

g. V. Zagrebelsky,

g. E. Myjer,

g. David Thór Björgvinsson,

ga. I. Ziemele, sodniki,

in g. V. Berger, sodni tajnik oddelka,

po obravnavi na nejavni seji dne 16. marca 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 17360/02), ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin («Konvencija») dne 15. aprila 2002 proti Republiki Sloveniji vložil njen državljani, g. Ivo Mrkonjič («pritožnik»).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki pisarne Verstovšek. Slovensko vlado («vlada») je zastopal njen zastopnik g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi 1. odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je trajanje postopkov pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na pomanjkanje učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Sodišče je dne 11. junija 2004 odločilo, da o pritožbi glede trajanja postopka in s tem povezanim pomanjkanjem pravnega sredstva obvesti vlado. Na podlagi 3.

odstavka 29. člena je odločilo, da bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in vsebini zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je rojen leta 1950 in prebiva v Velenju.
6. Dejstva v zadevi, kot sta jih navedli stranki, je mogoče povzeti v naslednjih točkah.
7. Dne 22. oktobra 1993 je pritožnik prek svojih odvetnikov pred Temeljnim sodiščem (nekdanje poimenovanje) v Celju zoper zavarovalnico sprožil spor za nadomestilo škode in predlagal, da se ga oprostijo plačila stroškov postopka.
8. Dne 24. januarja 1994 je sodišče opravilo narok.
9. Dne 3. februarja 1994 je pritožniku sodišču predlagal, naj opravi narok.
10. Dne 4. maja 1994 je po opravljenem naroku sodišče razglasilo sodbo, v kateri je deloma ugodilo pritožnikovemu zahtevku in ga oprostilo plačila stroškov postopka.
11. Dne 17. junija 1994 je pritožnik na višje sodišče vložil pritožbo. Pritožbo je vložila tudi tožena stranka.
12. Dne 30. novembra 1994 je višje sodišče izdalo sodbo, v kateri je razveljavilo prvostopenjsko sodbo in zadevo vrnilo v odločanje sodniku prve stopnje.
13. Dne 14. marca 1996 je pritožnik Okrožnemu sodišču (novo poimenovanje) v Celju predlagal, naj opravi narok in imenuje izvedenca medicinske stroke.
14. Dne 10. junija 1996 je sodišče opravilo narok in se odločilo imenovati izvedenca medicinske stroke.
15. Dne 4. julija 1996 je bil izvedenec medicinske stroke imenovan.
16. Dne 24. marca 1997 je sodišče opravilo narok in se odločilo imenovati drugega izvedenca medicinske stroke.
17. Dne 18. aprila 1997 je bil imenovan drug izvedenec medicinske stroke.
18. Dne 16. septembra, in 21. novembra 1997, 18. februarja, 4. junija, 29. septembra in 17. novembra 1998 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.
19. Dne 12. februarja 1999 je sodišče opravilo narok in se medicinskega izvedenca odločilo pozvati, naj dokonča svoje izvedeniško mnenje.
20. Dne 16. marca 1999 je sodišče izdalo odločitev, ki jo je sprejelo dne 12. februarja 1999.
21. Dne 4. oktobra 1999 je po opravljenem naroku sodišče izdalo sodbo, v kateri je deloma ugodilo pritožnikovemu zahtevku in ga oprostilo plačila stroškov postopka.
22. Dne 31. decembra 1999 je pritožnik vložil pritožbo. Pritožbo je vložila tudi tožena stranka.
23. Dne 27. septembra 2000 je višje sodišče izdalo sodbo, v kateri je deloma ugodilo pritožbama obeh strank. Spremenilo je del sodbe sodišča prve stopnje, deloma pa jo je razveljavilo. V ostalem je pritožbi zavrnilo.
24. Dne 12. januarja 2001 je pritožnik na Vrhovno sodišče vložil predlog za revizijo in predlagal izločitev sodnice.
25. Dne 8. novembra 2001 je predsednik Vrhovnega sodišča zavrnil njegov predlog.

26. Dne 19. decembra 2001 je Vrhovno sodišče zavrnilo tudi njegov predlog za revizijo. Odločitev je bila pritožniku odvetniški pisarni vročena dne 10. januarja 2002.

27. Dne 29. marca 2002 je pritožnik vložil ustavno pritožbo.

28. Dne 15. aprila 2004 je Ustavno sodišče zavrnilo njegovo pritožbo. Odločitev je bila pritožniku vročena dne 20. aprila 2004.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 1. ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

29. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega trajanja postopka. Skliceval se je na 1. odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih (...) v razumnem roku odloča (...) sodišče.«

30. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na neučinkovitost pravnih sredstev, ki so v Sloveniji na voljo v zvezi s predolgim trajanjem sodnih postopkov. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti. »

A. Sprejemljivost

31. Vlada se je sklicevala na neizčrpanje domačih pravnih sredstev.

32. Pritožnik je temu ugovarjal z navedbo, da pravna sredstva, ki jih je imel na voljo, niso bila učinkovita.

33. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji (odl.), št. 42320/98, z dne 2. oktobra 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, z dne 6. oktobra 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo vladin ugovor neizčrpanja domačih pravnih sredstev, saj je ocenilo, da sredstva, ki so jih imeli pritožniki na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče ponovno poudarja, da je v sodbi v zadevi Lukenda proti Sloveniji ugotovilo, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje ter pomanjkljive učinkovitosti v delovanju sodnega sistema.

34. V tej zadevi Sodišče meni, da vlada ni predložila nobenega prepričljivega dokaza, na podlagi katerega bi bilo mogoče razlikovati med obravnavano in predhodnimi zadevami in tako odstopiti od ustaljene sodne prakse.

35. Zato Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu 3. odstavka

35. člena Konvencije. Poleg tega je ni mogoče razglasiti za nesprejemljivo na nobeni drugi podlagi. Pritožba se torej sprejme v obravnavo.

B. Vsebina

1. Prvi odstavek 6. člena Konvencije

36. Doba, ki jo je treba upoštevati, je pričela teči 28. junija 1994, na dan, ko je v Sloveniji začela veljati Konvencija, zaključila pa se je 20. aprila 2004, na dan, ko je bila pritožniku vročena odločitev Ustavnega sodišča. Pet stopenj postopka je tako trajalo skoraj deset let.

37. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka presojati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomena, ki ga ima zadeva za pritožnika (glej, med drugim, sodbo v zadevi Frydlender proti Franciji, [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

38. Po obravnavi celote predloženega gradiva in ob upoštevanju svoje sodne prakse s tega področja Sodišče ocenjuje, da je trajanje sodnih postopkov, zlasti pred sodiščem prve stopnje, v obravnavani zadevi predolgo in ne izpolnjuje zahteve po «razumnem roku».

Glede na navedeno je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije.

2. 13. člen Konvencije

39. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovita pravna sredstva pred domačimi oblastmi, s katerimi je mogoče uveljavljati kršitve zahteve po sojenju v razumnem roku iz 1. odstavka 6. člena (glej sodbo v zadevi Kudła proti Poljski [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče poudarja, da je že v predhodnih zadevah (glej zgoraj navedeno sodbo v zadevi Lukenda) zavrnilo vladine ugovore in navedbe, tudi v tej zadevi pa ni našlo razlogov, ki bi vodili k drugačnim zaključkom.

40. Zato Sodišče ocenjuje, da je v tej zadevi prišlo do kršitve 13. člena, saj pritožniku v domačem pravnem redu ni bilo na voljo nobeno pravno sredstvo, s pomočjo katerega bi lahko uveljavljal kršitve pravice, da se o njegovi zadevi odloči v razumnem roku v smislu 1. odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

41. Člen 41 Konvencije se glasi:

«Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.»

A. Škoda

- 42. Pritožnik je zahteval 20.000 evrov (EUR) iz naslova nepremoženjske škode.
- 43. Vlada je njegovemu zahtevku oporekala.
- 44. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik zagotovo utrpel določeno nepremoženjsko škodo. V skladu z načelom pravičnosti se mu zato iz tega naslova prisodi 2.400 EUR.

B. Stroški

- 45. Pritožnik je prav tako zahteval 1.235 EUR za stroške, ki jih je imel v postopku pred Sodiščem.
- 46. Vlada je menila, da je njegov zahtevek pretiran.
- 47. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povračila stroškov le v obsegu, v kakršnem je dokazano, da so dejansko nastali, bili nujni ter njihova višina razumna. Sodišče tudi poudarja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi g. Lukendo v zgoraj navedeni zadevi Lukenda, predložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar zadeva dejansko stanje, po vsebini enake kot obravnavana zadeva. Sodišče zato ob upoštevanju predloženih podatkov in zgoraj navedenih meril v obravnavani zadevi ocenjuje, da je za postopek pred Sodiščem v obravnavani zadevi pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR.

C. Zamudne obresti

- 48. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, povišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

- 1. ugotavlja, da je pritožba sprejemljiva,
- 2. razsoja, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije,
- 3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije,
- 4. razsoja
 - a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane ta sodba dokončna, v skladu z 2. odstavkom 44. člena Konvencije plačati 2.400 EUR (dva tisoč štiristo evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške, poleg tega pa tudi vsoto, ki bi jo bilo treba morebiti poravnati iz naslova davkov,
 - b) da se od izteka treh mesecev pa do poplačila na navedene zneske obračunava

linearna obrestna mera po stopnji, enaki veljavni mejni obrestni meri Evropske centralne banke za to obdobje, čemur se prištejejo tri odstotne točke.

5. zavrača preostale zahteve iz naslova pravičnega zadoščenja.

Sodba se izda v francoskem jeziku, pisna obvestila na podlagi 2. in 3. odstavka 77. člena Poslovnika se pošljejo dne 6. aprila 2006.

Vincent Berger John Hedigan

Sodni tajnik Predsednik